

Projektas „Alternatyvus ugdymas švietimo sistemoje“

Projekto vykdytojas:

Švietimo ir mokslo ministerijos Švietimo aprūpinimo centras

PEDAGOGŲ RENGIMO PROGRAMOS MODULIS
„MOKYKLŲ ELGSENOS PROJEKTAVIMAS ALTERNATYVAUS UGDYMO
KONTEKSTE“

2011, Vilnius

SANTRAUKA

Modulis yra skirtas antros pakopos studijų programai. Prieš pasirinkdamas modulį studentas turi būti susipažinęs su vadybos pagrindais. Modulo apimtis yra 5 VU kreditai, 7ECTS kreditai. Iš viso 48 kontaktinės val. (nuosekliosioms ir iššestinėms), iš jų 16 val. nuosekliosioms (12 iššestinėms) paskaitos, 16 val. nuosekliosioms (iššestinėms)12) seminarai, 16 val. nuosekliosioms (24 iššestinėms) konsultacijos, savarankiškam darbui nuosekliosioms ir iššestinėms studijoms 136 val.

Modulio tikslas: padėti studentui suprasti švietimo organizacijos elgseną kaip individų ir jų grupių koordinuotą veiklą sąveikoje su išorine ir vidine aplinka bei projektuoti tinkamą mokyklų elgseną alternatyvaus ugdymo kontekste.

Studentas žinos organizacijos elgsenos ypatumus bei jos dermės su subalansuota plėtra parametrus;

gebės analizuoti organizacijos elgsenos, vizijos, misijos, strategijos dermę ir jos modeliavimo ypatumus alternatyvaus ugdymo kontekste;

gebės projektuoti organizacijos elgsenos kaitos galimybes alternatyvaus ugdymo kontekste.

Modulyje atskleidžiama organizacijos elgsenos samprata. Švietimo sistemos kaip specifinės socialinės sistemos samprata. Jos charakteristika. Formalus, neformalus, informalus ugdymas. Alternatyvus ugdymas kaip sudėtinė švietimo sistemos dalis. Individo ir organizacijos vaidmuo švietimo sistemoje. Organizacijos elgsenos modeliai ir jų panaudojimo kaip instrumento organizacijos elgsenos tobulinimui ugdymo tikslų įgyvendinime prielaidos ir galimybės. Organizacijos filosofija, misija, tikslai, uždaviniai alternatyvaus ir tradicinio ugdymo kontekste. Jų samprata, tobulinimo ir/ar kaitos modeliavimo specifika. Organizacijos kultūra kaip alternatyvaus ugdymo diegimo mokyklos ugdyme instrumentas. Organizacijos valdymas alternatyvaus ugdymo siekių kontekste. Darbuotojų motyvavimas pokyčiams. Motyvacinės teorijos. Vadovavimas ir organizaciniai pasikeitimai alternatyvaus ugdymo tikslų siekyje. Organizacijos valdymo procesas alternatyvaus ugdymo kontekste. Modelių (Komunikacinio, Tinklinio, Produktyvaus mokymosi) esmė ir jų įgyvendinimo galimybės ir sunkumai. Valdymo sprendimai ir pokyčių modeliavimas. Komunikacijos procesai organizacijoje. Organizacijos vystymas ir vystymasis alternatyvaus ugdymo tikslų įgyvendinimo siekyje. Jos elgsena perspektyvoje. Organizacijų tinklai kaip alternatyvaus ugdymo švietimo organizacijoje ir švietimo sistemoje įgyvendinimo ir jo tobulinimo galimybė XXI amžiaus iššūkių kontekste.

Studento pasiekimai vertinami kaupiamuoju būdu IKI (individualus kaupiamasis indeksas): $IKI = 40\% \text{ individualus projektas} + 10\% \text{ grupinis projektas} + 50\% \text{ egzaminas}$.

SUMMARY

The module is designed for second level study program. Before choosing it a student must be familiar with the fundamentals of management. The module volume consists of 5 VU credits, 7 ECTS credits. Class (contact) hours (Hours): Permanent (P) studies and Extended (E) studies – 48 of which: lectures – P-16/E-12, seminars – P-16/E-12, consultation – P-16/E-24. Independent work: P-136 / E-136.

Module objective: to help students to understand education organization behaviour, as individual and group coordinated interaction between the external and internal environment and to design appropriate school behaviour in the context of alternative education.

A student will know the characteristics of organizational behaviour and its harmony with sustainable development parameters;

A student will be able to analyze organizational behaviour, vision, mission, strategy and coherence of the simulation features in the context of alternative education;

A student will be able to project organizational behaviour change possibility in the context of alternative education.

The module shows the concept of organizational behaviour; the concept of education system as a specific social system; alternative education as integral part of education system; the individual and organizations' role in the education system; the organizational behaviour models and their use as a tool for improving organizational behaviour assumptions in the implementation of educational objectives and opportunities; organization's philosophy, mission, goals, tasks in the context of alternative and traditional education; and their conception; a specificity of developing and/or modelling change. There is also revealed a culture of organisation as an alternative educational tool in schools education; organization management objectives in the context of alternative education; employee motivation for changes; motivation theories; leadership and organizational changes in goals of alternative education in the module. The organization's management process in the context of alternative education; models (communicational, networking, productive learning) substance and their implementation possibilities and challenges; management solutions and simulation of changes; communication processes in the organization; organizational development and the development of alternative education goals and its behaviour in perspective are introduced in the module. The module also shows the organizational networks as an alternative education and education organization in the implementation of the education system and its possible development in the context of the 21st century challenges.

The achievements of student are evaluated using the accumulative method IAI (individual accumulative index): $IAI = 40\% \text{ individual project} + 10\% \text{ group project} + 50\% \text{ exam}$.

Modulio reikalingumo pagrindimas

Jaunimo mokyklų galimybių studijoje *12–14 metų mokinių mokymosi didaktinės problemos ir jų sprendimo galimybės* (internetinė prieiga http://www.alternatyvusugdymas.lt/wpcontent/uploads/2009/12/10_09_03_AU_galimybiu_studija.pdf.) nurodytos didaktinės problemos (tikslų kėlimo, įgyvendinimo, ugdymo veikėjų sąveikos, turinio modeliavimo, mokinio pasiekimų vertinimo, įsivertinimo, įvertinimo, mokymosi, sąveikos paradigų įgyvendinimo problematikos ir kitos) sietinos su organizacijos elgsena (organizacijos elgsena individo ir individų grupių veiklos koordinavimas sąveikoje su išorine ir vidine aplinka tikslo siekyje). Tai suprantama, nes didaktinė veikla vyksta tam tikroje ugdymo realybėje. Ji turi ryšį su penkiais ugdymo realybės lygmenimis – societariu (visuomenės), sisteminiu (švietimo sistemos), instituciniu (konkreči institucija – šiuo atveju bendrojo lavinimo mokyklos tam tikras tipas), interpersonaliniu (pedagoginės sąveikos), intrapersonaliniu (asmenybės fenomeno). Taigi mokyklos vidinę ir išorinę aplinkas, kurios turi svarios įtakos organizacijos veiklos modeliavimui, dera įvertinti didaktinės veiklos tobulinimui.

Įvertinant tai, kad jaunimo mokyklų veikla modeliuojama alternatyvaus ugdymo siekiam, jaunimo mokykloms parengti trys modeliai – Komunikacinis, Produktivaus mokymosi, Tinklinis – turi būti modeliuojami alternatyvaus ugdymo kontekste, siekiant optimalaus konkrečios jaunimo mokyklos tikslų. Šie modeliai yra inovatyvūs bet kuriai mokyklai, tad reikia mokyklų vadovams, pedagogams identifikuoti jų privalumus ir trūkumus savo mokyklos veiklos įgyvendinimo kontekste, susieti su mokyklų siekiais.

Komunikacinis, Produktivaus mokymosi, Tinklinis modeliai gali būti realizuojami atskirai galbūt ir/ar kartu mokykloje. Tuo tikslu reikalinga situacijos analizė ir modelių įgyvendinimo scenarijams modeliuoti principai.

Komunikacinis, Produktivaus mokymosi, Tinklinis modeliai yra sukurti ugdymo paradigmos metodologinėje prieigoje, jų realizavimas sietinas su organizacijos kultūra, jos tobulinimu ir/ar kaita.

Alternatyvaus ugdymo įgyvendinimas jaunimo mokykloje – iššūkis mokyklos bendruomenei. Jo sėkmingam užtikrinimui dera modeliuoti sisteminius pokyčius jaunimo mokykloje kaip socialinėje sistemoje, orientuojantis į organizacijos elgsenos optimalią paiešką visų penkių ugdymo lygmenų kontekste.

Dalyko modulio aprašas

Dalyko modulio kodas <i>(Course unit code)</i>	Bus suteiktas registruojant į DB
Dalyko modulio pavadinimas <i>(Course unit title)</i>	Mokyklų elgsenos projektavimas alternatyvaus ugdymo kontekste
Dėstytojo (-jų) pedagoginis vardas, vardas ir pavardė <i>(Name and title of lecturer)</i>	Prof. habil. dr. Vilija Targamadžė
Katedra, centras <i>(Department, center)</i>	
Fakultetas, padalinys <i>(Faculty.....)</i>	
Dalyko sando lygis <i>(Level of course)</i>	Antros pakopos
Semestras <i>(Semester)</i>	Rudens Pavasario <u>Rudens ir pavasario</u>
ECTS kreditai <i>(ECTS credits)</i>	7
VU kreditai <i>(VU credits)</i>	5
Auditorinės valandos <i>(Hours)</i>	Iš viso dalyko 48 val. nuoseklioms ir iššęstinėms
	Paskaitų – 16 val. nuoseklioms, 12 iššęstinėms.
	Seminarų – 16 val. nuoseklioms, 12 iššęstinėms.
	Pratybų – 0
	Savarankiško darbo – 136 nuoseklioms ir iššęstinėms studijoms.
	Konsultacijų – 16 nuoseklioms, 24 iššęstinėms.
Reikalavimai	Pageidautina vadybos pagrindų kursas

<i>(Prerequisites)</i>	
Dėstomoji kalba <i>(Language of instruction)</i>	Lietuvių
Dalyko sando tikslai ir numatomi gebėjimai <i>(Objectives and learning outcomes)</i>	<p>Tikslas: padėti studentui suprasti švietimo organizacijos elgseną kaip individų ir jų grupių koordinuotą veiklą sąveikoje su išorine ir vidine aplinka bei projektuoti tinkamą mokyklų elgseną alternatyvaus ugdymo kontekste.</p> <p>Studentas</p> <p>žinos organizacijos elgsenos ypatumus bei jos dermės su subalansuota plėtra parametrus;</p> <p>gebės analizuoti organizacijos elgsenos, vizijos, misijos, strategijos dermę ir jos modeliavimo ypatumus alternatyvaus ugdymo kontekste;</p> <p>gebės projektuoti organizacijos elgsenos kaitos galimybes alternatyvaus ugdymo kontekste.</p>
Dalyko sando turinys <i>(Course unit content)</i>	<p>Organizacijos elgsenos samprata. Švietimo sistemos kaip specifinės socialinės sistemos samprata. Jos charakteristika. Formalus, neformalus, informalus ugdymas. Alternatyvus ugdymas kaip sudėtinė švietimo sistemos dalis. Individo ir organizacijos vaidmuo švietimo sistemoje. Organizacijos elgsenos modeliai ir jų panaudojimo kaip instrumento organizacijos elgsenos tobulinimui ugdymo tikslų įgyvendinime prielaidos ir galimybės. Organizacijos filosofija, misija, tikslai, uždaviniai alternatyvaus ir tradicinio ugdymo kontekste.</p> <p>Jų samprata, tobulinimo ir/ar kaitos modeliavimo specifika.. Organizacijos kultūra kaip alternatyvaus ugdymo diegimo mokyklos ugdyme instrumentas.</p> <p>Organizacijos valdymas alternatyvaus ugdymo siekių kontekste. Darbuotojų motyvavimas pokyčiams.</p> <p>Motyvacinės teorijos. Vadovavimas ir organizaciniai</p>

	<p>pasikeitimai alternatyvaus ugdymo tikslų siekyje. Organizacijos valdymo procesas alternatyvaus ugdymo kontekste. Modelių (Komunikacinio, Tinklinio, Produktyvaus mokymosi) esmė ir jų įgyvendinimo galimybės ir sunkumai. Valdymo sprendimai ir pokyčių modeliavimas. Komunikacijos procesai organizacijoje. Organizacijos vystymas ir vystymasis alternatyvaus ugdymo tikslų įgyvendinimo siekyje. Jos elgsena perspektyvoje. Organizacijų tinklai kaip alternatyvaus ugdymo švietimo organizacijoje ir švietimo sistemoje įgyvendinimo ir jo tobulinimo galimybė XXI amžiaus iššūkių kontekste.</p>
<p>Pagrindinės literatūros sąrašas <i>(Reading list)</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Davies B.(2006) Naujoji strateginė kryptis ir mokyklos plėtra. – V.: Homo liber. 2. Gardner J. (2006)Assessment and learning. – London: Sage. 3. Robbins Stephen P. (2001). Organizacinės elgsenos pagrindai. K.: Poligrafija ir informatika. 4. Targamadžė V. (1996) Švietimo organizacijų elgsena. – K.: Technologija. 5. Targamadžė V.(2006)Konfliktų kontūrų brėžimas: ugdymo realybės kontekstas. – V.: VPU.
<p>Papildomos literatūros sąrašas</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Fayol H.(2005) Administravimas teorija ir praktika. – V.: Eugrimas. 2. Targamadžė V., Nauckūnaitė Z.ir kiti(2010) „12–14 metų mokinių mokymo(si)didaktinės problemos ir jų sprendimo galimybės (internetinė prieiga: http://www.alternatyvusugdymas.lt/wpcontent/uploads/2009/12/10_09_03_AU_galimybiu_studija.pdf). 3. Targamadžė V. (2007) Alternatyvios bendrojo lavinimo mokyklos samprotavimo erdvės ir kriterijų brėžtis//Logos Nr. 53 (internetinė prieiga:

	<p>http://www.litlogos.lt/L53/L53_180_190_targamadze.pdf).</p> <p>4. Wayatt-Smith C., Cumming J.(2009) Educational assessment in the 21st century: connecting theory and practice. – Springer.</p>
<p>Mokymo metodai (<i>Teaching methods</i>)</p>	<p><i>Paskaitos</i> yra skirtos naujai medžiagai nagrinėti; <i>seminarai</i> – analizuoti turimą informaciją, diskusijoms; <i>atvejų studijos</i> konkreitiems tyrimams projektuoti ir analizuoti; <i>individualus ir grupinis projektas</i> praktiniams elgsenos modeliavimo ir pokyčių valdymo gebėjimams ugdyti.</p>
<p>Lankomumo reikalavimai (<i>Attendance requirements</i>)</p>	<p>80 procentų seminarų</p>
<p>Atsiskaitymo reikalavimai (<i>Assessment requirements</i>)</p>	<p>Egzaminas. Atsakymai į klausimus</p>
<p>Vertinimo būdas (<i>Assessment methods</i>)</p>	<p>IKI = 40% individualus projektas + 10 % grupinis projektas + 50 % egzaminas</p>
<p>Aprobuota katedros</p>	
<p>Patvirtinta Studijų programos komiteto</p>	

Rekomendacijos studijų modulyje Mokyklų elgsenos projektavimas alternatyvaus ugdymo kontekste įgyvendinimui

Studijų modulyje paskirtis yra supažindinti būsimuosius pedagogus su alternatyviu ugdymu, padėti jiems ugdytis kompetencijas, reikalingas alternatyviam ugdymui įgyvendinti bendrojo lavinimo mokykloje.

Studijų modulis pasižymi švietimo vadybos ir didaktikos integracija, nors dėstomose temose daugiau išryškinami vadybiniai akcentai, tačiau turinyje dera didaktinės sistemos ugdymo kontekste ir švietimo vadybos kaitos kontekste turiniai dalykai.

Siūloma:

Būsimiesiems pedagogams, jei jie nėra susipažinę su jaunimo mokyklų misija, tikslais, jaunimo mokyklų tipais ir pan., padėti suprasti jaunimo mokyklų specifiką, pabrėžiant, kad jaunimo mokyklos, būdamos bendrojo lavinimo mokyklų tipu, turi realizuoti savo misiją ir specifinius jaunimo mokyklos tikslus.

Išsiaiškinti alternatyvaus ugdymo sampratą, supažindinti su jo istorine raida pasaulyje ir Lietuvoje, aptariant ir jaunimo mokyklos sietinumą su alternatyviu ugdymu.

Pristatyti Jaunimo mokykloms *Alternatyvus ugdymas švietimo sistemoje* projekto metu sukurtus projekto produktus, akcentuojant *Galimybių studijoje* išryškintas didaktines ir mokinių mokymosi motyvacijos problemas.

Išanalizuoti jaunimo mokykloms siūlomus tris modelius: Komunikacinį, Produktyvaus mokymosi, Tinklinį, atskleidžiant jų specifiškumą, ryšį su alternatyviu ugdymu Lietuvoje, modeliuojant jų įgyvendinimo galimybes ir sunkumus.

Identifikuoti studentų pasirengimą šio modelio įsisavinimui ir parengti dėstytojui individualias ir praktines užduotis bei jų įvertinimo ir įsivertinimo metodiką.